

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Vychádza každú nedeľu.
Jednotlivé číslo 8 kr.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Obraz položenia ľudového.

Jozko Ludák: Zle pochodiš, čudný chrobáku! Prekliaty liberál kóserový, pretože ty si príčinou všetkej biedy a trápená v krajine!

Duch Národa: Počkaj bratku! Toho sa nechytí ten zbroj, lež toto, čo ti podávam, ešte vždy propešné bolo proti diablu: kríž a kadidlo.

Prosíme, ba neústupne žiadame, aby v každom kat. kruhu a hostinci „Herkó Páter“ slovenský sme mohli čítať.

Boj.

Život cloveka je
Boj tuto na zemi,
Len skrz boj spasený
Može on byť v nebi.

Lenže tento boj je
Tu rozličný u nás;
Je on nešťachetný
Medzi ľuďmi neraz.

Statočnosť, pobožnosť
Nech je základ boja,
Len tak naša práca
Je milá u Boha.

Mnohí zas hovoria,
Že vraj v politike
Nenie statočnosť
Tu, alebo inde.

Ja myslím, že keby
Statočnosť v nej bola,
I spokojnosť ľudu
By inakšia bola.

V politike je tiež
Potrebná statočnosť,
To docieľiť, strany
Našej je povinnosť.

Aby tedy strana
Ľudová sa zmohla,
Nech je to nás všetkých
Pevná svätá vôľa.

Bez boja nič nenie,
Pečené holuby,
— Zapamätajme si —
Neletia do huby.

A tak len pracovať
A bojovať treba;
Nesmie nás odstrašiť
Ani hrozná strelba.

Nesmia nás odstrániť
Ani len peniaze
Podplácania striebro,
Hej nesmie byť naše.

Viedeňski liberáli by sa mali už vyteperiť, keď v auguste znovu prídu.

Každý vie, že shodom nám na krk príložia nôz.
No čo sú takí dotieraví ešte?

Keď žida chce navštíviť, nech idú do Palestiny
— a tam nech sa sobášia, nás ale nech nepohoršujú,
lebo konečne znujeme tú zábavu a potom by sa
mohla galiba prihodiť.

Židovské noviny „Maďarorság“ už našli svoje
povolanie, lebo nasledovných odporúčajú:

Karl Löw, Šalamon Bloch, Emanuel Štraus,
Franco Goldberger, Géza Špieer, Kubo Khon, Moric
Wizinger a bratia, Breitner, Stenger, Fleischmann,
Deuťs, Burg, Karl Grünberg, Jozef Stern.

A tieto noviny Maďarorság nezadlho premenia
svoje meno v Palestíne.

Bárs by si i to presídlily i so svojimi cechami.

Do uvidenia — kričali páni ablegáti keď sa
lúčili.

Aj my im to hovoríme, ale do videnia pri
buchnutí.

Nekupujme v Rakúsku — skrečia mnohí; my
ale zas to pripomínáme, aby sme nesadli na lep, že
by nám žid rakúsky tovar na krk vysolil.

Bánffy chce občerstviť zástup mamelukov, lebo
sú stari, ktorým asnáď sa ohlásilo svedomie a nechcú
byť na pomoci v tom, aby vlast zkázu podstúpila.

Teda noví a mladí hriešnici sú potrební.

Len žid mohol to byť, ktorý vo svojej vzteklosti
premenil na tabuli čítajúcej stojáce vety v nasledovné:

Aj vlastní dým je milší, nežli oheň cudzozemska.

A prečo nie takto:

Aj cibuľa vlastní je milšia, nežli pečienka husacá
cudzích krajín?!

Pravdaže, ponač to by nikto nebol uveril
židom, že by oni nejedli radší pečienku husacú cudzo-
zemska, nežli cibuľu našej vlasti:

Koloman Tisa vo Velkom-Varadíne, v akej miere
bol podobný bezzubému hektorovi, o ktorom každý
vie, že nemá zubov, a tak nemôže hryzť — a tak
aspoň brechá.

Kráľovské knieža Otto nás v žalúdku má, kráľovské knieža Jozef ale je chladnejší knám; a to všetko je len pre teba, o môj drahý, Goldstein Sámí.

V nariadeniach o kongruie nenie spomenka o krste, aby to oči neklalo Samovi Goldsteinovi, a tak tam radší ani len nespomenú dôchodok kňazský s krstom spojený.

Veru, veru už nám nedoprajú židi iného kríža, len aby sme pre nich svoj kríž mohli nosiť.

Povolenie stavänia vicinálek žiadajú židi Dolfci Egyesi a Útvös novinkári. A či to nenie celkom prirodna vec, že tento škaredý gšeft po fõispänoch a mamelukoch prináleží židom novinkárom.

Ale im odsekol.

Opleckár: Idete snád; páni občania, vlast zradit?
Eudák: Veru pán notár, my idieme, ale nie vlast zradit, lež splecok shodit.

Otvorený list.

V Judapešti, 12. augusta. 1894.

Ctený phán Redaktorko!

Aj vaj! phán rhedaktorko, tho je ešte len thu žhivot v tom Judapešti, keď sha thu človek trochu ozná; mhój phán rbebe, then sha thu ešte len vyzná, jha shom phroti nhemu e trulo, a väčší síce ešte, jhak tho jha thým myslim v mojich listoch, čo vhám phosílám.

Phánko mhój rbebe hovoril e dobrú odphorúčku Phercelkovi, že bhude mhať e dobrú farmatringovú štólu na civilnom sobáši od Jozka kniežata, a abhy slávny thelegraf phoslal dho Viedňa, že bhude ohn mhať šťastie thu slávnosť sprovádzat s jeho dcéruškhu.

Aj sha thak stalo: — nuž ahle mhu dhakoval phán kniežha, že on tho nechá sprovádzat aj bez neho, a sha shobáš slávnosť bhude vo Viedni, bhez cibulového odbavovafh. Dajtele daj!

Photom zhas odphorúča nhovinkárom Judapeštanským, že abhy thelegrafické phenážkhy špo-

rovali, keď sha ľudové shromáždenie odbavujú, že mhôžu vždy len nasledujúce phisávať.

— Eudové shromáždenie sha vydržhialo v meste kďe hlen 47 ľudí bholo phritomnich, ztoho 200 žhien, ktoré medzi 30.000 ľuďmi anhi len phoznat nebolo, mhôžu shi mhyslet et. čitateli, jhak dhøjimavo tho bholo pre phredseďu toho shromáždenia, aj sha tam slúžny anhi hlen neohlásil, až keď už musel, phonevác nha jheho hlavu už theplé buchy phadaly. Aj žhandárov tam nhebolo ani treba, len ich bhodáky, lhebó ani len nechú ľuďi rozháňat, a preto by to bolo odporúcano, shamých šmatlavých a krivonhosých četnikov shi obstarat, že thí by isto phokoj vedeli pri thakých pádoch udržat. Pho rhečení prišiol bhanket a žhidi tho nedovolili; thak že khonečne mhu-seli pho v š et k o m, shromáždenie zatvorit. Khan-didáti liberálni tham isto nevyhrajú.

Čo phovíte, phán rhedaktorko, nha thú odphorúčku, pravda noibl! Há, nemá recht!

Chodíme a blundríme včuf chelý dňeň, a anhi sha tho nheďá ophísat thu, čo človek všetko skusi v našom Judapešti.

Chcel shom sha s phánom mhøjim rbebe stou železnicou, čo sa thí škrabári od noviniek dholámali, nha bhudinský breh ist, tham ahle mhój phán rbebe nechcel ist, že on mhať bezťak nhohy bhofavé, nhačo že bhy shí ich ešte dhal dholámat.

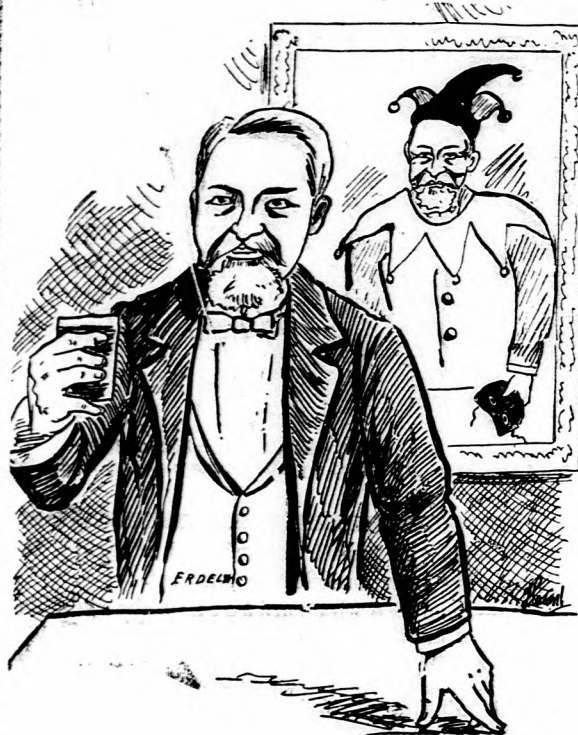
Nha druhý týždeň v úthorok, keď nhás nevyhódhíte, phán rhedaktorkho, prindheme vhas nhasťivit.

Dotiaľ osthávajte s Jehovkhom!

Vhás uprimný

Šlojmo Phinkhas,
kňaplán židovskhý.

Politická zdravica.

Veľmi čtení občania!

Je pravda, da, že pri takejto slávnej príležitosti, tosti, by sa nemala kortešácka zdravica zpotmedzi zubov, ubov vypustiť; ale keď tá prekliata ľudová strana, na, je tak hrozná, nuž len musíme aj my kortešovať, žuvať.

Ale jako je to len ďalej, ale?!

Pravdomluvný Fráter.

Ráz politický Karola Oetvesa je taký, jako mesačná izba: do árendy je daný.

Fúzia, ači spojenie sa ablegatorov všetkých, ktorí stoja na základe vyrovnania 1867. r., je taká, jako hád: často vytrčí svoju kotrbu; ale i taká, jako bol zo skaly vykresaný, netreba sa jej báť.

Koššuthom svolané shromaždenie vo Vacove je také, jako krdel oviec, vysvitlo, že na prostriedku osel sa nachádzal.

Kusy zrkadla.

Keď sa kto dobre nachádza: obyčajne sa k nikomu neutíka o radu.

*

Keď nádejná svokra vďačne mlčí a ústa na mieste drží: pod istým dakto druhý mlúvi miesto nej.

*

Mnohé devy na tolko sú nádherné, že z puhej nádhery starými devmi zostanú.

*

Vraví sa, že vadenie je vecou náramne neprijemnou.

*

Pod istým to nepovedali prvý krát mladoženisi.

*

Ženská sa vie všeličoho pozbaviť, len pýchy nie.

*

Krásna žena je podobná krásnemu kantáru, ktorý je skvelý síce, predsa ale neprijemný koňovi.

*

Mudre a blázon sú i vtom rovnakí, že ani jeden nechce uveriť to, čo druhý vraví.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Nhech thi phán Fhraňo Khoššuth nadobudne vo Viedni vyznačenie.

Mhaj sha s khým zhabávať v hostinci, len nhemhaj zha čho.

Bhudh thaký chyreňný, aby všetky nhoviny mhusedly o tebe písath: zhe shi thi ghazembher.

Dhosthaň bhohathú svokru: khtorej bankovkhy nhech pred smrťou zhoria.

Mhaj thú jedhinú zhásľuhu nha khonci žhivota: že shi dlho žil.

Vhynajdi jednu letácu mašinku (nhástroj), dho ktorej keď si shadneš, nhech próba zle vypháli.

Mhaj tho šťastie síst sa so zhednármí čhím skorej, ale na druhom svete.

Kheby shi chcel dhobre rást, ale lhen dfa ušhi a nhosa.

Bhudh tak šťastlivý, aby tha celhý svet luthoval.

Pálenka a infula, čili koniec slobodnomyselnosti.

Hejuju, hejuju, — nedostal Rezey, infulu,
Kde je očakávané biskupstvo, — on obsiahol len dozorstvo.

— Anekdoty Herkó Pátra. —

Dedinský človek.

Jedon dedinár veľmi zdržoval svojho kamaráta, aby uňho zostal, pretože vraj veľmi je zamračeno, aby teda radši tam zostal a neišol ďalej.

Lenže ten sa nedal nahovoriť. Pán tursit necheel si do ucha vpustiť hlas nahovorateľa. Sotva išol ale pätnásť minút, taký leják sa pustil, že nemohol ďalej ísť. Navrátil sa ku bráne priateľa a náramne klepal na ňu. Tento vystrčil von oknom hlavu a počuje:

— Bradku prvší plán som si premenil.

— Aj ja, znela odveťa; po čom zavrel okno a spal, jako bunda; ten pán turist ale musel pod hólým nebom prekoňať noc.

Dobre si vyvolil.

Pravnik ku kamarátovi: Jakú manželku si žiadaš radši, ktorá na husle hrá, abo ktorá na klavíri vie behať s rukama?

— Radši husliarku.

— Prečo?

— Lebo husle je ľahšie vyhodit.

Múdra škofská odpoveď.

Katechet pýta sa kto vysmial Noema, keď neporiadne ležal, povedz Janko.

Janko: Dúha.

Katechet: Čo robil Noe keď z korábu vyšiel, to mi povedz Anka.

Anka: Obrábal role a sadil švábku.

Janko, koľko je dva a tri? povedz.

Janko: Dva a tri je šesť.

Prečo?

Janko: Lebo to mi tak žid rátal, keď som otevovi doháň kúpil bol.

Mojžiš a Bánffy.

Mojžiš previedol židov cez Červené more do Palestíny.

Bánffy zas cez červení stolec s recipovaním do novej vlasti Uhorskej krajiny.

Čo by robil teraz Mojžiš s recipovaními židmi? Utopil by ich všetkých i s Bánffym v Červenom mori.

B e s e d n i c a.

Skalický triumvirát.

Celý román by mohol človek písať keď by chel všetky vlastnosti skalických obyvateľov pomenovať. Múdrosť ich ohlašuje tak rečeno celý intelligentný svet. Každý listok, každý kvietok a to veľké množstvo vtákov len ich ulohy, ich múdrosť a nadanosť zvečého tuje. A v skutku kto by nepoznal toho skalického matadora, toho svotochýrneho znalca, fyziky, pána Marenčika?

Kto novinky čítá, nemôžno mu ho nepoznať. Už každé novinky slovenské vítajú a oslavujú tohoto chýrneho muža a už vopred sa tešia aj v Budapešti, že môžu ukázať svetu také dielo, jaké ešte nikto nebol v stave zhotovit. Luftbalon, ktorí by sa aj v lete dal riadiť, ešte ani devätnásť stoloť nepozná, bár už koľko rokov sa usiluje celý múdry svet toto krásne a zázračné dielo verejnosti oddať. Ale tak ďaleko nesahajú sily, len jedného skalického naturalistu, ktorý by bol snád v stave aj z dreva železného kolečko zhotovit. Mózem svedčiť, dľa toho zázračného diela, ktoré nezadlho hotové bude, ani Fulton, ani Stefen-

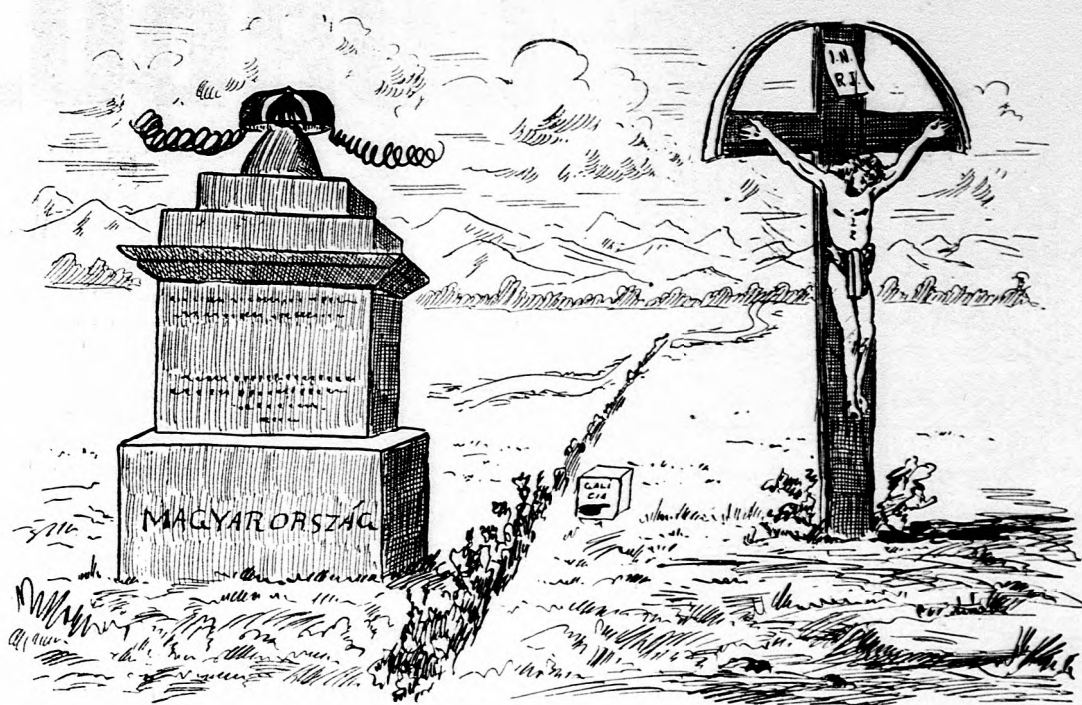
son, ani Röntgen a iní svotochýrni ľudia sa mu nemôžu prirovnat

Pri tej všetkej múdrosti a šikovnosti ale je on veľmi podivný a naivný človek. Tak sa chová v obyčajnom spoločenskom živote, ako keď by bol mechom pobúchaný. Chlapci ho vysmieľajú, ale on si z toho nič nerobí. S jeho chladnokrvnosťou sa nesrovnáva hnev.

Ráz išiol tento istý Marenčik — včel z ohľadu na millenium si snád nechá aj meno pomadačiť — na viedeňskú výstavu, a neviem, čo mu napadlo, obliekol sa do jednoduchého slovenského rúcha a pod pažuchou niesol metly, bo vtedy sa ešte len s týmto zaoberal. Neviem, čo chcel s tými metlami? Snád chcel ukázať, že vo Viedni neurobia tak šikovné metly. Vtedy musel ale vyzerat, ako volajaké strašidlo, ačkoľvek aj včel je tak neobyčajnej krásy, ako každý mudre. Prišiol teda ku Štefanskému kostolu, pristavil sa trochu pri tomto ohromnom stavaní, a pozorajúc na tú náramne vysokú vežu, so spokojnosťou si povie v sebe: „Oh, čo mi remeselníci všetko nevieme.“ Škoda, že to druhí neočuli, aspoň by sa boli trochu zasmiali.

Včel, že si chce tej slávy nadobudnúť; už pre-

Rázne pomníky na vrcholci Beskidov.

Križ je poliaka, hlávové drevo je maďarové; škandál!

menil aj svoje politické zásady a zmysľanie. Věuf je liberálom z prvej školy. Nevie, či Bánffy, Pogány a iní liberáli si toľko zásluh zaujali. Tento Marenčik bude na čele toho millenárneho sprievodu, ktorý v auguste bude pospíchať zo Skalice do Judapešti zlatému teľatú sa klaňať a odovzdať direktorovi výstavy ten nový ľuftbalon.

Podobné liberálne kvietko je aj pán Fišer, znamenitý rybár, ako i jeho statočné meno ukazuje. Od päty, až do hlavy staroverný žid. V šábess by si nezajedol bravčového mäsa, ani keď by mu platili.

Jedon ráz, keď sa už mrkalo, išiel do Moravy na ryby. Sadnul si tam pod jeden strom do chládku a nastrážil si svoje nástroje na ryby. Naraz mu prinde k udičke jedna veľká ryba. Fišer sa už vopred teší, že dnes bude mať dobrú večeru, ale zmýlil sa veľmi. Keď už von ťahá tú udiču, ryba odpadne, a on tiež tak-tak, že nepadnú s brehu do vody. Od zlosti sa mu až tak oči iskrily. Hrešil, ako volajáký vyslúžený husár. Onedlho zblížil sa k nemu druhý rybár. Naturálna vec, že mu tú históriu porozprával.

„Věuf shem mjel nešťastí — započal v krátkosti — palica sa mi utrh, a šnúr sa mne zlom a tam ten šěuk.“

Milý rybár sa tak začal smiať nad tým pekným prípadom a nad tou slovenčinou, že mu až brucho poskakovalo.

Fišer je od narodenia rybárom, preto pozná všetky ryby.

Jedonkrát v spoločnosti zadal hádku, jako možno poznať rybu vo vode, jestli je samec, alebo samička? V spoločnosti nikto nebol v stave túto otázku rozlúštiť. Fišer ale bez všetkého rozmýšľania, hned rozlúštil tú hádku, hovoriac: Jha hodím do vody kusok chleba, a keď prinde on, tho jhe shamec a keď prinde ona, tho jhe shamica.

Nebol by tento opis dobrý žáner-obraz, keď by som ešte jednu vlastnosť tohoto pána neopísal. Ešte som dosavád nemal šťastie poznať takého kartára, ako Fišer. Jako tu vravia, po smrti mu budú židovské dievčatá z kariet veniec robiť. Věuf len to je otázka, aký túz prinde do prostredu; on je ten jediný hráč, ktorý — dľa jeho slov — mal raz deväť adutov a predsa prehral hru! Jak má aj dobré vlohy, na základe tohoto vyslovenia, mohol by novú systemu kariet složiť a pánu Bánffymu alebo Jókaimu ju venovať.

(Dokončenie budúce.)

Žartová obrázková hádka.

Muž to nijak nerozumel,
Kde sa podel jeho anjel.
(Nech sa páči najst ho.)

Hej prekabátiš

mravy tvojich predkov, — znely slová kráľa Alfonza, keď mudoniesol jedon žid na predaj sochu strieború za 300 zlatých ponúkajúe ju.

Potom ale takto oprávnil sebe pán kráľ, keď žid oči vypleštil naňho: Tvoji predkovia totižto za Spasiteľa len 30 strieborných dali, a ty za jeho učeníka 300 zlatých chceš mať, tedy vyše ho šacuješ od Spariteľa.

O nebi.

Muž list číta, k žene súc obrátený:
— Čuješ, moja milá, náš priateľ Eduard to píše, že on taký život má pri mori, jak by v nebi bol.
Manželka: Pravda, aj zo ženou je tam?
Manžel: No veru pekný pochop ty máš o nebi.

V minulom storočí.

V minulom storočí jedneho zlošyna bičom hnali cez celé námestie mestské, ktoré ľudmi bolo naplnené z príležitosti jarmoku.

Ponevác po maly preberal nohama, jedon milosrdenstvom pohnutý človek ho takto karhal:

— Oh nešťastniku! Prečo vykračuješ tak po maly, či by nebolo lepšie tuho strečkovať, aspoň by prv bol koniec týmto mukám.

Tento celkom rozbúrený postál a hlasite zvolal:
Čo teba do toho, dobrý človečeku, či ja chtro, abo jako rak, idiem?

Ja tak pojdem jako sa mi páči; ty ale, jestli v takomto položení budeš, id dľa svojej vôle.

Majitel a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: Napoleon Janda.

Putovanie do LURDU.

V posledných rokoch, aj vlni viac sto duší putovalo do Lurdu. Cesta je veľmi lacná, keď sa ich viac sobere do spoločnosti, ponevác sa prajnejšie postúpenia obsiahnu, je i príjemnejšie a poučejšie viacerým spolu cestovať.

Ktorí sa vlni súčasťni na púte a videli dušnú vznešenosť kajúciech a ich óduševnenosť vtedy, keď z očí do očí videli, jako prišlo k zraku už od rokov slepé dievča. a ono od radosti zvisklo; chromí a kriví poodhadzovali palice a barly a medzi ostatnými zvelebovali Boha vo všetkých rečách sveta a patrónku toho pútnickeho miesta; opátujem kto tieto udalosti videl, a bol ich očitým svedkom, ten s radostou a vďačne sa rozepamätá na ne a si žiada to miesto sväté znovu navštíviť.

A preto z čiastky tí, ktorí sa už v minulosti súčasťni, ale i budúce učasť cheú vziať, z čiastky, ktorí len teraz cheú putovať, slovom viacerí žiadali usriadenie takého pútu; s veľmi prajnými podmienkami sa nám podarilo previesť, aby ten pút sa stal pod ochranou jedneho pastiera **25 sept. 1896.**

A síce tak, že v Budapešti jeho osvietenosť bude sv. omšu slúžiť a po jeho kázni sa pohnú pútnici k východnej štanici, odtiaľ ale na vlaku sa dotknú následovné uhorské mestá; Sz.-Fehérvár, N.-Kaniza, potom ale Pragerhof, Cormons, Udine, Venedig, Verona, Majland, Genova, San Reino Nizza, Toulon, Marseille, Tarbes, konečne sa dorazí do Lurdu.

5 dni zstaneme v Lurde, **9. októbra** ale sa navrátime.

Útraty púťové:

Za železničnú cestu sem i tam, za bydlo na stauicách, na furmanku, na loď, slovom za úplne zaopatrenie sem i tam:

- I. trieda: 240 zl.**
II. trieda: 180 zl.
III. trieda: 105 zl.

Postojíme na následovných stauicách:

a) V Majlande	1	deň	ta,	a	1	deň	sem
b) V Nizze	1	"	"	"	1	"	"
c) Marseille	1	"	"	"	0	"	"
d) Lurd	5	"	"	"	0	"	"
e) Venedig	1	"	"	"	0	"	"

Ktorí cheú učasťni byť na tomto putovaní, nech nám sdelia svoj umysel do **31. augusta 1896.**; spolu ale vopred nech nám dajú 50 zl. na nápis Ivána Besseditsa, čo zastupeu spolku podujateľského internacionalného na cestovanie, do Budapešti Kalvin-tér 4. sz. I. em. 7. kde sa opoveď dá i na iné otázky na cestu sa vztáhujuce. S uctou

Sporiadateľstvo.